

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Стрімкий темп розвитку усіх сфер суспільства зумовлює істотну модернізацію змісту і структури сучасної освіти, адже на сьогоднішній день суспільство вимагає від особистості високого рівня компетентності, комунікативних навичок, здатності до інноваційного мислення, до ефективної діяльності в нестандартних ситуаціях, до постійної самоосвіти та самовдосконалення.

Враховуючи вище згадані вимоги, які ставить суспільство перед освітянами, виникає потреба в цілеспрямованому осмисленні завдань освіти та їх практичної реалізації. Згідно з Державною програмою «Освіта. Україна XXI ст.», оновлення змісту освіти є головною складовою реформи освіти в Україні [1; 2].

Тому, виходячи з цього, зростає зацікавленість в інноваційних технологіях навчання, а саме в інтерактивних, адже вони надають можливість підвищити пізнавальну активність, а також сприяти формуванню загальнокультурних компетенцій учнів молодшого шкільного віку.

Ще наприкінці ХХ століття педагогами і дослідниками в педагогічній галузі почали вживатися терміни «технологія навчання» та «педагогічна технологія». У словнику-довіднику педагогічних і психологічних термінів «технологія навчання», за визначенням ЮНЕСКО, – «системний підхід (метод) створення, застосування й визначення процесу навчання з урахуванням об'єктивних і суб'єктивних факторів» [3]. М. Ярмаченко зазначає, що педагогічна технологія – це поняття, що взаємодіє з дидактичним завданням [4].

Як бачимо, у цих дослідників поняття «педагогічна технологія» і «технологія навчання» практично збігаються за змістом, адже ключовими ознаками виступають системність у плануванні та реалізації всіх складових процесу навчання.

У процесі пошуку визначення, яке б відображало новий зміст навчальних взаємодій, з'явився термін «інтерактивна технологія». Інтерактив – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, одним із завдань якої є створення комфортних умов навчання, за яких кожен учасник процесу відчуває свою інтелектуальну спроможність.

Отже, інтерактивна технологія навчання – це насамперед діалогове навчання, у ході якого здійснюється взаємодія вчителя та учнів. О. Пометун та Л. Пироженко вважають, що інтерактивні технології навчання – це такі технології, що включають в себе чітко спланований результат навчання,

використання окремих методів та прийомів, що забезпечують активну взаємодію учасників освітнього процесу [5].

Визначення сутності інтерактивної технології навчання багато в чому пов'язано із ключовим поняттям «інтерактивний метод». Метод у педагогіці визначається, як спосіб цілеспрямованої взаємодії вчителя та учнів для розв'язання педагогічних завдань. О. Пометун та Л. Пироженко виділяють такі методи:

– груповий (кооперативний) – взаємодія між учасниками процесу навчання реалізується через співпрацю в малих групах. Наприклад, такі методи, як робота учнів у парах, ротаційні трійки, «Два-чотири-всі разом», «Карусель», «Акваріум»;

– колективний – багатостороння взаємодія процесу навчання, в якому бере участь кожен учень класу. Це такі методи, як «Мікрофон», незакінчені речення, «Мозковий штурм», «Навчаючи – навчаюся», «Ажурна пилка»;

– колективно-груповий – коли робота малих груп поєднується з роботою всього класу. До нього відносять такі методи: «Метод ПРЕС», «Обери позицію», «Зміни позицію», «Дискусія в полі», «Дебати» тощо [5].

Отже, значна роль у формуванні загальнокультурних компетенцій належить саме інтерактивним технологіям і їх використання є одним із важливих напрямків формування загальнокультурної компетентності молодшого школяра. Адже завдяки використанню різноманітних інтерактивних методів та прийомів навчання формується позитивна взаємодія між учасниками освітнього процесу, розвиваються навички комунікації в соціумі, формується мотивація учнів навчатися та висловлювати свої думки вільно й аргументовано.

Література

1. Сердюк Т.В. Інтерактивні технології навчання суспільних дисциплін як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів. – Кривий Ріг., 2010. – 20 с.
2. Державна програма «Освіта. Україна ХХІ ст.». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/896-93-п>
3. Педагогічна технологія // Словник-довідник педагогічних і психологічних термінів / за ред. Кузьмінського А.І. – Черкаси: Видавництво ЧДУ ім. Б. Хмельницького, 2002. – С. 102.
4. Педагогічна технологія. Педагогічний словник / за ред. Ярмаченка М.Д. – К. : Педагогічна думка, 2001. – С. 359.
5. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко; за ред. О.І. Пометун. – К. : А.С.К., 2006. – С. 192.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>